

તંત્રી લેખ

ભાજપે ૨૨ માર્ચે તમામ સાંસદોને લોકસભામાં હાજર રહેવા વ્હીપ જાહેર કર્યું

ભારતીય જનતા પાર્ટીએ પોતાના લોકસભા સાંસદો માટે ૨૨ માર્ચ માટે વ્હીપ જાહેર કરી છે. સૂત્રોનું કહેવું છે કે સરકાર હાલ ઈંકાસ્ટ્રક્ચર ફંડિંગ માટે નવી બેંક બનાવવા સાથે સંકળાયેલ બિલ લાવી શકે છે. આ ઉપરાંત બે અન્ય બિલ લાવવાની તૈયારી છે.

રાકેશ સિંહ દ્વારા જાહેર ત્રણ લાઈનના વ્હીપમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે '૨૨ માર્ચના રોજ લોકસભામાં કેટલાક અતિ મહત્વપૂર્ણ બિલ પર ચર્ચા તથા મંજૂર કરવા માટે લાવવામાં આવશે. એવામાં પાર્ટીના તમામ લોકસભા સાંસદોને નિવેદન છે કે ૨૨ માર્ચના રોજ આખો દિવસ સદનમાં અનિવાર્ય રૂપથી હાજર રહીને સરકારના પક્ષમાં મતદાન કરે.

તમને જણાવી દઈએ કે કેંદ્રીય કેબિનેટ ડેવલોપમેંટ ફાઈનાન્સ ઈસ્ટિટ્યૂશન સાથે જોડાયેલા ખરડાને મંજૂરી આપી છે. નેશનલ બેંકની માફક કામ કરનાર આ ઈસ્ટિટ્યૂશન મોટા ઈંકાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ્સની ફંડિંગ કરશે. પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીની અધ્યક્ષતામાં યોજાયેલી કેબિનેટ બેઠકમાં એવી બેંક બનાવવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી જે ઈંકાસ્ટ્રક્ચર ફંડિંગ કરશે, સરકાર હવે આ બેંકો માટે બિલ લાવી શકે છે.

બીજી તરફ શનિવારે લોકસભામાં ભાજપના એક સાંસદે વધતી જતી વસ્તીને દેશ સમક્ષ ગંભીર સંકટ ગણાવતા કેંદ્ર સરકાર વસ્તી નિયંત્રણ કાનૂન બનાવવાની માંગ કરી છે. શૂન્યકાળ દરમિયાન આ મુદ્દાને ઉઠાવતાં ભાજપ સાંસદ સંજય સેઠએ કહ્યું કે દેશમાં વધતી જતી વસ્તી મોટું સંકટ છે, એવામાં સરકારને દેશમાં જનસંખ્યા કંટ્રોલ કાનૂન લાવવો જોઈએ. તેમણે કહ્યું કે બે બાળકોના માપદંડને લાગુ કરવો જોઈએ. તેનું ઉલ્લંઘન કરનારને સરકારી સુવિધાઓ મળશે નહીં અને ચૂંટણી લડી શકશે નહીં. એવી જોગવાઈ કરવી જોઈએ.

અંતરનાં આયનામાં... (લેખાંક - ૪૪) વર્ષા જાની



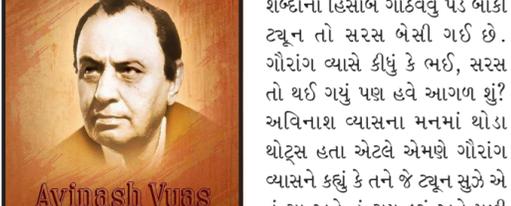
જીવન એક અરીસા જેવું છે. અરીસામાં જોવાથી ચહેરો જેવો હશે એવો જ સામે દેખાશે. સમાજની સામે ચહેરા પર મહારૂં ચડાવીને ફરનારો માણસ લાંબા સમયે ખુદ જ એનો ભોગ અવશ્ય બનતો હોય છે. દુનિયાના લોકોને ઉત્તરનારો ભલે મનોમન ખુશ રહેતો હોય કે આપણી ચાલ કેવી જોરદાર ચાલે છે! બધા જ પાસા કેવા સવળા પડે છે. એમ માનીને ફુલાયેલો ફુગો બનીને ફરતો હોય છે. પછી એ ફુગો ક્યારે ફટકા કરતો ફૂટી જશે. એની ખબર પણ નહીં પડે! દરેક સમયને પણ પસાર થવા માટે પોતાનો સમય હોય છે. અને સમય સમયનું કામ કરે છે. અને સમય આવ્યે મહોરા લગાડેલા ચહેરાને પણ આવનારા સમયની પરિસ્થિતિનો જવાબ આપવો જ પડે છે. માણસ જાણી જોઈને કેમ ખોટું કરતો હશે? ખોટું કામ કરતાં એનો અંતરાત્મા જરૂર ડંખતો તો હશે જ! તેમ છતાં એને અવગણીને, આંખ આડા કાન કરીને એ કામ કર્યે જાય છે! આજના યુગનો આ એક મહા પ્રાણપ્રશ્ન છે!

દાન પુણ્યની વાત તો દૂર રહી પણ પોતાના પુદ્ગાં માટે પણ કે પોતાના માટે પણ એક પાઈ પૈસો પણ વાપરી શકતા હોતા નથી. ચમડી તૂટે, પણ દમડી ન છૂટે. એવું સૂત્ર જીવનમાં અજમાવીને બેઠાં હોય! એવાં લોકો જીવતા હોવાં છતાં મરેલાની માફક જીવે છે. પુદ્ગારી કે ખુમારી એનાં જીવનમાં જોવા મળતી હોતી નથી. જ્યારે કેટલાક લોકો દયા, કરુણા જેવાં ભાવમાં માનતા હોતા નથી! કોઈપણ અઘટિત ઘટના નજરે ચડે તો એ વ્યક્તિને મદદ કરવાને બદલે લોકો મોભાઈલ કાઢીને ફોટા પાડવા, વિડીયો ઉતારવા મંડી પડે છે! પણ એને બદલે માનવીય ભાવનાઓ અંતરમાં જગાડીને ઘટનાનો ભોગ બનેલા માણસને મદદરૂપ થયાં હોય તો એ વ્યક્તિ કદાચ ઘટનાનાં અંતિમ ચરણ સુધી જવામાં કદાચ બચી શક્યો હોત! આવા સંવેદના ઈન લોકો બીજા કોઈના કષ્ટ કે તકલીફની પીડા કાશ સમજી શકતા હોત! આજકાલ માનવીય સંવેદના ઓછી થતી જાય છે! એવું નથી લાગતું! ક્યારેય કોઈ ઘટના બનતી નજરે ચડે તો ઘણાં લોકો તમાશો માનીને એને જોવા જ કરશે. તમાશાને તેનું ન હોય! આમ જીવ્યો તો આવી વ્યક્તિને બીજાને મદદરૂપ થવા માટે સમય જ નથી મળતો હોતો, પણ જો આવી કોઈ તમાશો નજરે ચડે તો... તો પછી એને જોવા માટે પૂરતો અવકાશ મળી જાય છે! વિશ્વમાં વસતો દરેક માનવ જો કરુણા, દાન અને દયાનો ઉપાસક બની જાય તો દુનિયાની ઘણી બધી સમસ્યાઓનું નિરાકરણ આપોઆપ જ થઈ જાય.

જે માણસના જીવનમાંથી પણ મહાપ્રાણ છીનવી લે છે. સર્કમ જીવનમાં ઓક્સિજન પૂરો પાડવાનું કામ કરે છે. સદ્વિત્તિ આપણને એક પ્રકારની ઊર્જા બંધે છે. માણસ આકૃતિની દ્રષ્ટિએ જુઓ તો દેખાવે એક સરખા જ લાગે. શરીરની બનાવટ બિલકુલ સરખી... દરેકને માથું, હાથ, પગ, ધડ, શરીર આખું ય એકદમ બરાબર.. એક સમાન.. પણ જો સૂક્ષ્મ ભેદ વિચારવામાં આવે તો આ સમગ્ર માનવસમૂહને ત્રણ ભાગમાં વહેંચાયેલા જોવા મળે છે. કેટલાંક માણસો પોતાની બધી ઈન્દ્રિયો કહે તેમ કરે, પોતાની ઈચ્છાઓ જેમ ઈચ્છે તેમ કરવા તૈયાર રહે. ટૂંકમાં ઈન્દ્રિયોને વશ થઈને એની મનમાની કરે. ઈન્દ્રિયોને વશ થઈને ફરે છે! તો કેટલાંક માણસો પોતાની પાસે અઢકાળ ધન સંપત્તિ, જરૂરિયાત કરતાં વધારે સાધન સામગ્રી હોવાં છતાંય લોભી બનીને જીવતા હોય! દાન કરવા માટે બિલકુલ જીવ ચાલતો જ ન હોય, અરે તા. ૨૧ માર્ચ ૨૦૨૧

અવિનાશ વ્યાસ

અવિનાશ વ્યાસે ગુજરાતી જગતમાં પોતાની વૈવિધ્યસભર પ્રતિભાઓથી મોટું યોગદાન આપ્યું. એમણે આપેલ યોગદાન બદલ તેઓ સદાય માટે અવિસ્મરણીય બની રહેશે. અવિનાશ વ્યાસ એક એવું નામ જે ભૂતકાળમાં તો હતું પણ વર્તમાન એને અનુસરશે અને ભવિષ્યકાળમાં પણ દીવાદાંડી જેમ ભવિષ્યકાળમાં પણ દીવાદાંડી જેમ સુગમ સંગીતના ગાયકો અને ચાહકોને માર્ગદર્શન આપશે. સુરેશ દલાલે અવિનાશ વ્યાસ માટે બહુ સરસ વાત કરી છે કે વીસમી સદીના ગુજરાતી સુગમ સંગીતના પર્યાય જેવા અવિનાશ વ્યાસ ગુજરાતી પ્રજાના કંઠમાં અને કાનમાં કાયમ માટે વસી રહેલા સંગીતકાર અને ગીતકાર છે. આ જ વાતને સહેજ સમજાય એવી રીતે કહેવી હોય તો કહી શકીએ કે એક અવિનાશમાં બે અવિનાશ છે. સંગીતકાર અને ગીતકાર ક્યારેક એકમેક સાથે મીઠી સ્પર્ધા કરે છે. કોઈક વાર સંગીતકાર આગળ નીકળી જાય છે તો કોઈક વાર ગીતકાર. ક્યારેક સૂર શબ્દને બંધે છે તો ક્યારેક શબ્દસૂરને. સંગીતકારના ફલાવરવાળાં ગીતકાર અવિનાશના બગીચાના કેટલાય ફૂલો લય અને તાલની હવામાં ઝૂલ્યા કરે છે." આવા ગીતકાર સંગીતકારનું નામ સદાય અવિસ્મરણીય રહેવાનું જ કારણકે એમણે સાવ સરળ દેખાતા અને તેમ છતાં ઘણું કઠી જતા ભાતીગળ ગીતોની રચના કરી છે.. આ વાત જરા સમજવી હોય તો



આપણા ઓલ ટાઈમ ફેવરિટ ગીતને યાદ કરવું પડે. વાત છે ગીત હૂ તુ તુ તુ તુ તુ તુ તુની.. એક શ્વાસે ગવાતું આ ગીત સાંભળીને કોઈને એમ થાય કે આ તો રમતની વાત છે પણ આમ રમતની સાવ સરળ દેખાતી વાતમાં પણ કેટલો મોટો ગુઢાર્થ અહીં છતો થાય છે નહીં? હવે આ રચના પણ આમ રમતા રમતા જ કેવી રીતે રચાઈ છે એની વાત પણ રસપ્રદ છે અને આ વાત માંડે છે અવિનાશ વ્યાસના સુપુત્ર અને ખ્યાતનામ સંગીતકાર ગૌરાંગ વ્યાસ. એ કહે છે કે ક્યારેક એવું બને કે કેટલીક સ્વર રચનાઓ એવી હોય છે જે કોઈના સૂચનનું કાનમાં કાયમ માટે વસી રહેવા સંગીતકાર અને ગીતકાર છે. આ જ વાતને સહેજ સમજાય એવી રીતે કહેવી હોય તો કહી શકીએ કે એક અવિનાશમાં બે અવિનાશ છે. સંગીતકાર અને ગીતકાર ક્યારેક એકમેક સાથે મીઠી સ્પર્ધા કરે છે. કોઈક વાર સંગીતકાર આગળ નીકળી જાય છે તો કોઈક વાર ગીતકાર. ક્યારેક સૂર શબ્દને બંધે છે તો ક્યારેક શબ્દસૂરને. સંગીતકારના ફલાવરવાળાં ગીતકાર અવિનાશના બગીચાના કેટલાય ફૂલો લય અને તાલની હવામાં ઝૂલ્યા કરે છે." આવા ગીતકાર સંગીતકારનું નામ સદાય અવિસ્મરણીય રહેવાનું જ કારણકે એમણે સાવ સરળ દેખાતા અને તેમ છતાં ઘણું કઠી જતા ભાતીગળ ગીતોની રચના કરી છે.. આ વાત જરા સમજવી હોય તો

શબ્દોના હિસાબે ગોઠવવું પડે બાકી ટ્યૂન તો સરસ બેસી ગઈ છે. ગૌરાંગ વ્યાસે કીધું કે ભઈ, સરસ તો થઈ ગયું પણ હવે આગળ શું? અવિનાશ વ્યાસના મનમાં થોડા થોડા હતા એટલે એમણે ગૌરાંગ વ્યાસને કહ્યું કે તને જે ટ્યૂન સુઝે એ તું ગા અને હું ત્રાય કરું અને પછી ગૌરાંગ વ્યાસે એમની રીતે રાગ છેડ્યો. એ રાગ સાંભળીને અવિનાશ વ્યાસે આગળની પંક્તિઓ ઉમેરી. "એક મેકને મથે પકડવા સારા નરસા સ્વારથ સાથે ધમ્માયકડી પકડા પકડી અવગે સવળે આટે પાટેપ.. આ રીતે અવિનાશ વ્યાસે ત્રણ અંતરા લખ્યા. ગૌરાંગ વ્યાસ ટ્યૂન ગાતા જાય અને અવિનાશ વ્યાસ લખતા જાય અને આવી રીતે આ ગીત લગભગ બે કલાકમાં પુરું થઈ ગયું. આ દશવિ છે કે ગીતકાર અવિનાશ વ્યાસ મનથી કેટલા સજ્જ હશે જેમણે ટ્યૂનની સાથે સાથે જ શબ્દોની એટલી ત્વરિત રચના કરી હશે અથવા એમ પણ કહી શકાય કે ગીતકાર અવિનાશ વ્યાસનું મન, ચિત્ત હરદમ સંગીતમય જ રહેતું હશે ને? એમની ચેતામાં પણ ચોવીસે કલાક ગીત સંગીત જ વહેતા હશે ને? એ સમયે તો અવિનાશ વ્યાસ, ગૌરાંગ વ્યાસ કે મન્ના ડેને પણ સપને ય ખ્યાલ નહોતો કે મન્નાબાબુનું રમતિયાળ ગીત માટેનું સૂચન અને સૂચનના આધારે બનેલું એમના ઈજરા સમું આ ગીત અત્યંત પ્રચલિત અને લોકપ્રિય બની જશે. એ પછી આ ગીત મહેન્દ્ર કપૂરે પણ ફિલ્મ "સાત કેદી" માટે ગાયું હતું જે એમને ગાવામાં ખુબ તકલીફ પડી હતી પણ તેમ છતાં એમણે નિભાવી જાણ્યું હતું.. બીજી એક વાતે મારું ધ્યાન ખેંચ્યું કે પિતા-પુત્રને એકબીજાની મૈત્રીને સર્જનાત્મક કામોમાં જ ઉત્તમ રીતે વાપરી અને કેવું સુંદર રીતે સંયોજન થયું? સંગીતમાં વિવિધ વિષય સાથે બંને એક બીજાના પુરક બન્યા. જેના ફળ ગુજરાતી પ્રજાને મળ્યાં. એક વાત નક્કી છે કે પરિવાર સાથે કામ કરે તો અનુભવ અને ઉત્સાહ બને સર્જનને વૈવિધ્યભર્યા બનાવે છે નહિતર હરીફાઈ જગતમાં નવી પેઢી માટે પણ આટલું સિદ્ધ કરવું સહેલું નથી. ગુજરાતીઓ જેટલા બિઝનેસ માટે ઉત્સાહી છે એટલા નિરુત્સાહ પોતાની માતૃભાષામાં સંગીત માટે છે અને એ કહીકત છે. આ જ કારણે તો આજે ગુજરાતી ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રી બોલીવુડ સામે સાવ નબળી પડી જાય છે મારે અફસોસ સાથે અને એક ગુજરાતી હોવા છતાં કહેવું પડશે કે ગુજરાતીઓ ભાષા અને સાહિત્ય સંગીત પ્રત્યે બહુ ઉત્સાહ દેખાડતા નથી જે ઉત્સાહ દેખાડે એ ગૌરાંગની નવી રચના સાંભળવા દેખાડ્યો. આ બાબતમાં મરાઠીઓ અને બંગાળીઓ ગુજરાતી કરતા ક્યાંય ચડિયાતા છે અને આપણે તેમને આદર્શ બનાવવા જોઈએ. આવું જ વલણ ગુજરાતી સંગીતના પીઠ સંગીતકારે નવી પેઢીને આગળ લાવવા દેખાડવું જોઈએ. જો કે આશિત દેસાઈ અને હેમા દેસાઈએ પણ આવો અભિગમ રાખી તેમના દીકરા આલાપ દેસાઈને અને નવી પેઢીને પ્રોત્સાહન આપી આગળ લાવી રહ્યા છે અને અવિનાશ



પાળિયા ના પ્રકાર....

- ૧) ખાંભી :- કોતરકામ વગર બાંધવામાં આવેલ મૂત વ્યક્તિનું સ્મારક.
- ૨) થેસા :- પાળિયા નજીકના નાનાં પથ્થરો,
- ૩) ચાગીયો :- પથ્થરોના ઢગલા,
- ૪) સુરાપુરા :- અન્યના જીવન માટે યુદ્ધમાં પપ્પી જનાર યોદ્ધાઓ.
- ૫) સુરખન :- આકસ્મિક મૃત્યુ, જેમ કે હત્યા, આત્મહત્યા, અકસ્માતની યાદમાં બાંધવામાં આવેલા તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે તેમાંના કેટલાકને સતીમાતા અથવા ઝુઝાર મસ્તિષ્ક વગરનાં યોદ્ધાઓ કહે છે.
- ૬) યોદ્ધાઓના પાળિયા :- આ પ્રકારના સ્મારકો સૌથી સામાન્ય હોય છે જે મોટે ભાગે લગાઈના નાયકોની પૂજા કરતા સમુદાય અને લોકજાતિઓ સાથે સંકળાયેલ હોય છે. તેઓ મર્યાદિત વિસ્તારમાં મોટી સંખ્યામાં મળી આવે છે અને રણ ખાંભી તરીકે ઓળખાય છે. તે યુદ્ધસ્થળ અથવા જ્યાં યોદ્ધા મૃત્યુ પામ્યો હોય ત્યાં બાંધવામાં આવે છે. શરૂઆતમાં આ પાળિયા, સમુદાય, સ્ત્રી અથવા પશુધનને બચાવવાના સત્કાર્યોને સન્માનવા બાંધવામાં આવતા હતા અને પછીથી તે યુદ્ધ સંબંધિત પરંપરા બની ગઈ. આ સ્મારકો મોટે ભાગે યોદ્ધાને હથિયારો જેવા કે તલવાર, ગદા, ધનુષ્ય અને તીર અને પછીના પાળિયાઓમાં બંદૂકો સાથે પણ દર્શાવે છે. આ યોદ્ધાઓ વિવિધ પરિવહનો જેમ કે ઘોડા, ઊંટ, હાથી અને રથ પર હોય છે. ક્યારેક તે પાયદળ સાથે હોય છે. કેટલીક વખત રાજકિય ચિહ્નો લઈ જતા અથવા યુદ્ધમાં નગરા વગાડતા લોકોના પાળિયા પણ દર્શાવવામાં આવે છે. આ સ્મારકોના ઉદાહરણો ભુયર મોરીના પાળિયા અને સોમનાથ મંદિર નજીકના હમીરજી ગોહિલ અને અન્યોના પાળિયાઓ છે.
- ૭) સતીના પાળિયા :- આ સ્મારકો મોટે ભાગે રાજવી પરિવારો સાથે સંકળાયેલા હોય છે જે સતી થઈ હોય અથવા જોહર કરીને મૃત્યુ પામી હોય તેવી સ્ત્રીઓને સમર્પિત હોય છે. તે લોકસાહિત્ય સાથે સંબંધિત હોઈ શકે છે અને તેમની દેવી તરીકે પૂજા થાય છે. આ સ્મારકો મોટે ભાગે જમણી બાજુ ડાબે કે ૮૦ અંશના ખૂણે વળેલો આશીર્વાદ આપતો જમણો હાથ દર્શાવે છે. ક્યારેક આ પાળિયા પર હાથ અને અન્ય પ્રતીકો જેમ કે મોર અને કમળ હોય છે. કેટલાક પાળિયામાં આશીર્વાદ આપતી અથવા નમસ્કાર મુદ્રામાં ઊભેલી સંપૂર્ણ સ્ત્રીની આકૃતિ હોય છે. કેટલાક સ્મારકોમાં એક હાથમાં કમંડળ અને બીજામાં જાપમાળા હોય એવા સ્ત્રીના આકારો હોય છે. કેટલાક સ્મારકોમાં જવાળાઓમાં દાખલ થતી સ્ત્રી અને પોતાના પતિના શરીરને ખોળામાં લઈ બેઠેલી હોય તેવી સતી પ્રથા દર્શાવતી આકૃતિઓ પણ દર્શાવવામાં આવે છે. આ સ્મારકોમાં ઉદાહરણમાં ભુયર મોરીના સુરજકુંવરબાના પાળિયાનો સમાવેશ થાય છે. આ પ્રકારના પાળિયા પાકિસ્તાનના સિંધ પ્રદેશ અને ભારતના રાજસ્થાન રાજ્યમાં પણ જોવા મળે છે.
- ૮) પલાસીઓના પાળિયા :- ગુજરાત લાંબો દરિયાઈ ઈતિહાસ ધરાવે છે. આ સ્મારકો તેમની સમુદ્ર સફર દરમિયાન મૃત્યુ પામેલા પલાસીઓની યાદ અપાવે છે. તેમના સ્મારકો પર ક્યારેક જહાજ દર્શાવવામાં આવે છે. ૯) લોકસાહિત્યના પાળિયા :- અનેક સ્મારકો લોકસાહિત્ય સાથે સંકળાયેલ ધાર્મિક સંતો- ભક્તો, પ્રેમ કથાઓ, બલિદાન, મિત્રતા, વિરોધ, વગેરે માટે કરેલો દેહત્યાગ દર્શાવે છે. આ સ્મારકનું ઉદાહરણ ભાણવડ નજીક ભુતવડ પર આવેલો વીર માંગડા વાળાનો પાળિયો છે. ૧૦) પ્રાણીઓના પાળિયા :- પ્રાણીઓ જેવા કે અશ્વ, શ્વાન અને ઊંટ દર્શાવતા પાળિયાઓ પણ બાંધવામાં આવ્યા હતા. ૧૧) ક્ષેત્રપાળના પાળિયા :- આ પાળિયા ક્ષેત્રપાળ (ક્ષેત્રનું રક્ષણ કરતો)ને સમર્પિત હોય છે, જે જમીનના દેવ છે. તે સ્મારક નથી પરંતુ લગભગ સરખો અહોભાવ ધરાવે છે. તેમને સામાન્ય રીતે ખેતરની નજીક અથવા ગામની બહાર મુકવામાં આવે છે. કેટલીક કોમમાં પૂર્વજોની પૂજા ક્ષેત્રપાળ તરીકે થાય છે. તે જમીન અને પાકનું રક્ષણ કરે છે તેમ માનવામાં આવે છે. આ પાળિયા પર સાપ અથવા કેટલીક વખત માત્ર આંખો રક્ષણના પ્રતીક તરીકે દર્શાવવામાં આવે છે.. સંસ્કૃતિ સાચવજો... જય ગીરનારી જય રામેશ્વર

ભૂકંપ પછી કાંઠા સાથે અથડાયા ૧ મીટર ઊંચા દરિયાઈ મોજાં જાપાનમાં ૭.૨ની તીવ્રતાનો ભૂકંપ: સુનામી અંગે એલર્ટ જાહેર

તોક્યો, તા. ૨૦ જાપાનમાં શનિવારે ભૂકંપના તેજ આંચકા આવ્યા હતા. આ ભૂકંપની તીવ્રતા ૭.૨ માપવામાં આવી છે. નેશનલ સેન્ટર ફોર સિસ્મોલોજીના જણાવ્યાનુસાર શનિવારે બપોરે દેશની રાજધાની તોક્યોની નજીક ભૂકંપના તેજ આંચકા અનુભવાયા હતા. આ ભૂકંપનું અંદર તોક્યોથી ૩૬૨ કિલોમીટર ઉત્તર-પૂર્વમાં હતું. ભારતીય સમય અનુસાર ભૂકંપ ૨.૩૮ બપોરે આવ્યો હતો અને એ ૭૭ કિલોમીટર ઊંડો હતો. જાપાનની મીટિરિયોલોજિકલ એજન્સીએ સેન્ટર ફોર સિસ્મોલોજીના એડવાઈઝરી જારી કરવામાં આવી છે. એજન્સીએ કહ્યું હતું કે મિયાગી ક્ષેત્રમાં પ્રશાંત મહાસાગરમાં ૬૦ કિલોમીટર અંદર ભૂકંપના આંચકા અનુભવાયા હતા. જેએમએના અનુસાર વર્ષ ૨૦૧૧માં ભૂકંપ અને સુનામીથી પ્રભાવિત ક્ષેત્ર મિયાગીમાં ભૂકંપના આંચકા આવ્યા હતા. એજન્સીએ એક મીટર ઊંચાઈવાળી લહેરોની સુનામી આવવાની ચેતવણી જારી કરવા આવી છે. ભૂકંપથી મિયાગીના અનેક વિસ્તારોમાં નુકસાન પહોંચ્યું છે. અહીં જાપાનનો એક ન્યૂક્લિયર પાવર પ્લાન્ટ પણ છે, જે હાલ સુરક્ષિત હોવાનું જણાવવામાં આવી રહ્યું છે. ગત મહિને જાપાનના પૂર્વી સમુદ્રકાંઠે ૭.૧ની તીવ્રતાનો ભૂકંપ આવ્યો હતો. એ સમયે સુનામીની કોઈ જ ચેતવણી જાહેર કરાઈ ન હતી. હજી સુધી આ ભૂકંપથી કોઈ મોટા જાનમાલના નુકસાન નથી. ઉલ્લેખનીય છે કે, હાલમાં જ ૧૧ માર્ચે જાપાનમાં આવેલી ભયંકર સુનામીને દસ વર્ષ પૂરા થયા હતા. તે સમયે ભૂકંપને લીધે છથી દસ મીટર ઊંચા સુનામીના મોજાંએ વિનાશ વેધું હતું. જાપાનના દરિયાકાંઠાથી લઈને દસ કિલોમીટર અંદર સુધી સુનામીએ વિનાશ નોતર્યું હતું. તેમાં ૧૮ હજાર લોકોનાં મોત નિપજયાં હતાં. આ પહેલાં ૫ માર્ચે ન્યૂઝીલેન્ડના ઉત્તરી-પૂર્વી કાંઠે ૮.૧ની તીવ્રતાનો ભૂકંપ આવ્યો હતો. એ બાદ આ વિસ્તારમાં સુનામીનું અલર્ટ જાહેર કરાયું હતું. ભૂકંપ ઉત્તરી આઈસલેન્ડની પાસે કેરમાઉક દ્વીપ પર આવ્યો હતો. જાહેર થયેલી ચેતવણીમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે કાંઠાના વિસ્તારો નજીક રહેતા લોકોએ તાત્કાલિક ઊંચાઈવાળી જગ્યાએ જતા રહેવું જોઈએ.

કોરોના મહામારીને કારણે મધ્યમ વર્ગ શ્રેણીથી નીચે આવ્યા ૩.૨ કરોડ ભારતીય

અમેરિકાના પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટરે જાહેર કરેલ રિપોર્ટમાં ચોંકાવનારો ખુલાસો ન્યુ ડિલ્હી, તા. ૨૦ દુનિયામાં ચાલી રહેલી કોરોના મહામારીએ વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થા જ નહીં પણ લોકોની આકાશ પર પણ અસર કરી છે. મહામારીમાં લાખો ઉદ્યોગ-વંધા બંધ થઈ ગયા છે તો કરોડો લોકોની નોકરી પણ જતી રહી છે. ભારતમાં પણ મહામારીની અસર જોવા મળી છે. મહામારીએ ભારતમાં ૩.૨ કરોડ લોકોને મધ્યમ વર્ગ શ્રેણીથી નીચે ધકેલી દીધા છે. અમેરિકાના પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટર તરફથી જાહેર કરવામાં આવેલા રિપોર્ટમાં આ ચોંકાવનારો ખુલાસો થયો છે. પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટર અનુસાર મહામારીના એક વર્ષમાં ભારતમાં મધ્યમ વર્ગના લોકોની સંખ્યામાં ભારે ઘટાડો થયો છે. મહામારી પહેલા ભારતમાં મધ્યમ વર્ગમાં આવતા લોકોની સંખ્યા ૮.૮ કરોડ હતી પરંતુ મહામારી બાદ આ સંખ્યા એક તૃતિયાંશની કમી સાથે ૬.૬ કરોડ પર આવી ગઈ છે. એવામાં ભારતમાં મધ્યમ વર્ગ શ્રેણીની બહાર નીકળેલા લોકો સામે આર્થિક પરેશાની ઉભી થઈ ગઈ છે. પ્યુ રિસર્ચ સેન્ટરે વિશ્વ બેંકના આર્થિક વિકાસના પૂર્વઅનુમાનના આધાર પર કહ્યું, કોરોના મહામારીમાં ભારતની મધ્યમ વર્ગ વસ્તીમાં વધુ કમી અને મહામારીથી આવેલી મંદીને કારણે ચીનની તુલનામાં ગરીબીમાં ઘણી વૃદ્ધિ થઈ છે. અધ્યયન અનુસાર કોરોના મહામારીને કારણે દેશમાં ઉચ્ચ આવકની શ્રેણીના ૬.૨ કરોડ લોકો મધ્યમ વર્ગની શ્રેણીમાં આવી ગયા છે. ઉચ્ચ આવકની શ્રેણીમાં એવા લોકો આવે છે જેમની દરરોજની આવક ૫૦ ડોલર એટલે આશરે ૩,૬૩૦ રૂપિયા હોય છે. રિપોર્ટમાં એમ પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે ભારતમાં વર્ષ ૨૦૧૧થી ૨૦૧૯ વચ્ચે આશરે ૫.૭૦ કરોડ લોકો મધ્યમ વર્ગની શ્રેણીમાં સામેલ થયા હતા. આ એક મોટી સંખ્યા હતી.